

2026-01-22
S2026/00087 (delvis)

Socialdepartementet

Läkemedelsverket
Box 26
751 03 Uppsala

Uppdrag till Läkemedelsverket att ta fram ett samverkansforum för frågor om läkemedelsförskrivning

Regeringens beslut

Regeringen ger Läkemedelsverket i uppdrag att stärka samverkan och utveckla arbetssätt i frågor om ordination, förskrivning och expedition av läkemedel.

Läkemedelsverket ska inom ramen för uppdraget

- kontinuerligt samla företrädare från relevanta aktörer inom området i syfte att förbättra patientsäkerheten i processerna för ordination, förskrivning och expedition av läkemedel,
- utveckla arbetssätt för att löpande se över processer inom ordination, förskrivning och expedition av läkemedel,
- inom ramen för denna samverkan identifiera behov av att uppdatera föreskrifter samt vid behov föreslå uppdateringar av föreskrifter hos respektive myndighet,
- identifiera och vid behov föreslå systemförändringar hos statliga respektive aktörsspecifika it-system,
- förvalta och vid behov utveckla den s.k. Läkemedelsdomänen.

Läkemedelsverket ska senast den 31 januari 2028 lämna en skriftlig redovisning av uppdraget innehållande dels genomförandet av processerna, dels med resultatet av genomförandet till Regeringskansliet (Socialdepartementet).

För uppdraget får Läkemedelsverket under 2026 använda (högst) 3 500 000 kronor som ska redovisas mot det under utgiftsområde 9

Hälsovård, sjukvård och social omsorg för budgetåret 2025 uppförda anslaget Bidrag till folkhälsa och sjukvård, anslagsposten 29 Ordnat införande och strukturerad uppföljning. Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition till Kammarkollegiet senast den 1 december 2026.

Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas senast den 1 mars 2027 till Kammarkollegiet. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning av använda medel lämnas till Kammarkollegiet.

Redovisning, rekvisition och återbetalning ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Ärendet

Den nationella läkemedelsstrategin och CBL

Läkemedelsverket (LV) instiftade år 2010 Centrum för bättre läkemedelsanvändning (CBL) i anslutning till att den första nationella läkemedelsstrategin beslutades. CBL har främst tagit ansvar för att arbeta med den nationella läkemedelsstrategin där de samordnar arbetet i expertgruppen och driver arbetet inom ramen för strategin.

Fokusområden för den nationella läkemedelsstrategin är bland annat Tillgänglighet till nya och gamla läkemedel och även Läkemedelsbehandling och läkemedelshantering. Inom ramen för det förstnämnda fokusområdet är det bland annat av stor vikt att säkerställa att tillgången till läkemedel fortsätter att vara god, både genom att förebygga och mildra effekterna av restsituationer av läkemedel och genom att säkerställa att läkemedel finns på den svenska marknaden. I fokusområde Läkemedelsbehandling och läkemedelshantering omfattas ordination, förskrivning och expedition av läkemedel på flera sätt.

Nationella läkemedelslistan

Registret den nationella läkemedelslistan (NLL) innehåller uppgifter om patienters elektroniska recept och uppgifter om uthämtade läkemedel på recept. Regeringen tillsatte i september 2023 en utredning (S 2023:09) med uppdrag att se över NLL. Enligt uppdraget skulle utredningen bland annat se över arbetsprocesser hos vård- och apoteksaktörer med anledning av att den

nationella läkemedelslistan snart skulle finnas på plats och då öppna upp för nya arbetssätt och information vid läkemedelsförskrivning.

Utredningen lämnade i juni 2025 sitt slutbetänkande vilket bland annat innehöll förslag gällande arbetsprocesser i vården och på apotek. Utredningen föreslår i denna del att en samverkansfunktion ska inrättas, liknande den som redan idag finns på LV i form av CBL. Enligt utredningens förslag bör en sådan samverkansstruktur ha till uppgift att samla representanter för berörda aktörer och med patienten i centrum utveckla läkemedels- och medicinteknikprocesserna. Målsättningen bör vara att ständigt förbättra patientsäkerheten i processerna för ordination, förskrivning och expedition av läkemedel utifrån omvärldsutvecklingen och att fortlöpande arbeta med detta över tid. Utredningen anger också att ett sådant forum inte bör ha sin utgångspunkt i tekniken.

Läkemedelsdomänen

Regeringen har ett antal år haft en överenskommelse med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) benämnd Strukturerad information om läkemedel för förbättrad patientsäkerhet. Av överenskommelsen har bl.a. följande framgått:

”SKR:s stödfunktion för strukturerad vårdinformation läkemedel förvaltar och vidareutvecklar en kunskapsbank som innehåller uppgifter inom läkemedelsområdet. Uppgifterna som SKR hanterar rör läkemedel och hantering av läkemedel på olika sätt. Bland annat finns en beskrivning av läkemedelsbegrepp som används i olika sammanhang inom vården. Därutöver innehåller kunskapsbanken insamlad information om bland annat processer för ordination, förskrivning och administrering av läkemedel utifrån vårdens perspektiv. Informationen är strukturerad i form av olika modeller och kallas för Läkemedelsdomänen. Informationen kan ses som utgångspunkt för till exempel behovsanalys eller underlag för upphandling av vårdinformationssystem.”

Ytterligare områden av relevans

I den nationella läkemedelsstrategin återfinns ett antal frågor som inte har kunnat omhändertas under arbetet eftersom det antingen saknas finansiering eller där det saknas någon som kan ta ansvar för att leda arbetet. Exempel på detta är frågan om kommunikation mellan vård och apotek, vilket har stor bäring på förskrivning och expedition av recept. Ett annat exempel är frågan

om förskrivning på substansnamn, där flera myndigheter är involverade och där frågan bör drivas i ett större sammanhang för att fånga upp så många frågor som möjligt tidigt i processen.

På regeringens vägnar

Jakob Forssmed

Anna Gyllenstrand

Kopia till

Kammarkollegiet